

Ljubljana, 24.2.2022

ZAPISNIK POSVETOVANJA ZDUS Z DU V Koroški PZDU
ki je potekalo v četrtek, 24.2.2022 ob 9. uri v spletnem okolju Zoom

Posvetovanje je potekalo pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav d.d.

Prisotni s strani ZDUS: Predsednik Janez Sušnik - delno, podpredsednica Vera Pečnik, podpredsednica Jožica Puhar, tajnik Nika Antolašič in koordinatorka projekta Mateja Strašek.

Prisotni s strani DU v Koroški PZDU:

Koroška PZDU, DU Dravograd	Željko Kljajić
DU Črna na Koroškem	Zala Močnik
DU Ravne na Koroškem	Jože Prednik
DU Mežica	Jožef Libnik - opravičil
DU Slovenj Gradec	Janez Golgranc
DU Mislinja	Konrad Tržan
DU Šmartno pri Slovenj Gradcu	Jože Cokan
DU Muta	Franjo Urnaut
DU Vuzenica	Oto Vačovnik
DU Prevalje	Jožefa Ovnič
DU Ožbalt Kapla	Davorin Buher

Po uvodnem pozdravu je razprava potekala po dnevnem redu:

1. Pozdrav in nagovor – predsednik PZDU

Željko Kljajić (Koroška PZDU) je pozdravil prisotne, ob njem so še trije predsedniki DU. So veseli srečanja, da se izpostavi težave DU. Predsedniki, ki dane niso prisotni, so se opravičili. Na kratko predstavil PZDU, število DU, povedal, da imajo DU različne načine delovanja in poslovanja, veliko jih dela doma na svojih računalnikih. Ni opreme, ki bi zagotavljala ta način delovanja, imajo stare računalnike brez ustrezne programske opreme. To se odraža tudi na današnjem sestanku. Veliko jih ne želi uporabljati pametnega telefona, kjer bi tudi bilo mogoče uporabljati Zoom. Projekti v PZDU se najbolj izvaja program Starejši za starejše in je za njihovo področje zadovoljiv. Izpostavil določene težave (kontakt, nadzor, sodelovanja) s pokrajinsko koordinatorko programa. To bi morali z nekim pravilnikom ali sklepom urediti. Dobro potekajo brezplačni prevozi po občini. Veliko so naredili na področju športa, izvedli so vsa tekmovanja v PŠI. Izpostavil je stroške DU za delovanje. Članstvo ponekod upada, ponekod pa se je morda nekoliko povečalo, zlasti na račun turističnih bonov. Vključevanje mladih pa je težje (kar se odraža pri volitvah oz. kandidiranju). Bojazen je za obstoj manjših DU in bi poskusili z včlanjevanjem z brezplačno članarino za prvo leto, pri čemer bi pa bil pokrit stroške članarine do PZDU in ZDUS. Kako prepričati mlajše upokoјence k včlanjevanju, kako jih poiskati in nagovoriti, nekaj pa je odvisno tudi od vsebin, ki jih v programih ponujajo

DU. Informiranje poteka na različne načine, tudi po lokalni televiziji. Drugi mediji pa so za njih predragi. Izpostavil je tudi težave pri kandidiranju na občinskih razpisih, nekatera DU nimajo osnovnih možnosti, da bi dali prijavo (oddaljenost DU, administracija ipd.).

2. Vloga ZDUS, PZDU in DU in namen srečanja - predsednik ZDUS

Vera Pečnik je pozdravila prisotne. Kljajiča ne glede na probleme, ki jih je izpostavil, vidim da imajo dobro zastopanost. Glede na nanizane probleme, ugotavlja, da je zelo podobno tudi drugod. PZDU izjemno dobro dela. Vemo, da je velik problem v računalniški opremljenosti. Prosila ga je, da bi to izpostavil tudi na Upravnem odboru ZDUS. Nadalje je izpostavila prizadevanja ZDUS, s katerim se je poskrbelo za izboljšanje položaja starejših (od dviga odmernega odstotka, redne in izredne uskladitve, solidarnostni dodatek, dolgotrajna oskrba,...). Glede na izpostavljeno problematiko na programu Starejši za starejše je povedala, da je te zadeve potrebno rešiti. Smo ranljiva skupina in si prizadevamo, da se položaj starejših izboljša. Večkrat slišimo, kaj sploh dela ZDUS in izpostavila, da smo stalno v pogonu z aktivnostmi, ki dvigujejo kvaliteto življenja starejših.

Željko Kljajić (koroška PZDU) je glede medsebojnega informiranja povedal, da med nami teče dobro. Izpostavil je še oslabitev področja delovanja pevskih zborov – se boji, da bo ta dejavnost zamrla.

Nika Antolašič sem dodala, da je bila v tem tednu sprejeta dopolnitev ZPIZ-2, ki nam bo zagotovila zakonsko podlago za sofinanciranje dejavnosti rekreacije, športa in kulture ter dodala, da si pa še vedno prizadevamo za sistemsko financiranje delovanja ZDUS (letno 1 EUR od vsakega upokojenca).

Vera Pečnik je dodala glede predloga za 1 EUR, da gre za to, da ZDUS zagovarja pravice in interese vseh upokojencev, ne le članov DU.

Jožica Puhar je dodala, da je za tako stvar treba imeti zakon in da zgolj iniciativa ni dovolj.

3. Pomen programa Starejši za starejše v ZDUS, PZDU in DU – podpredsednica ZDUS

Vera Pečnik je povedala, da smo se prijavi na razpis za e-oskrbo. Za oskrbo na daljavo smo že objavljali informacije za kaj gre. Za njihovo področje bi lahko zagotovili okrog 100 storitev, le uporabnike bo potrebno zagotoviti. Zakon o dolgotrajni oskrbi je bil sprejet, ga bo treba še dopolniti. V razpravi je bilo 6 pravilnikov zakona. V zakon smo sicer uspeli, da se vnese tako prostovoljce, kot tudi e-oskrbo. Glede prostovoljcev bo še potrebno zakonsko urediti nekakšno financiranje. Glede programa Starejši za starejše je izpostavila, da se marsikje bojijo povedati, koliko sredstev dobijo – ta sredstva so namenjena za prostovoljce in ne DU. Glede izvajanja programa sta dve DU, ki sta imeli težave pri izvajanju.

4. Razno

a) Upad članstva

Vera Pečnik je povedala, da ugotavljamo, da članstvo upada povsod. Mladi se ne včlanjujejo. Ko so se sami včlanjevali, je bilo tudi manj interesnih DU.

b) Članarina ZDUS in PZDU

Vera Pečnik je izpostavila, da ima PZDU poravnano članarino v 89 %. Članarina ne znaša veliko, vemo pa, da so bile različne težave tudi pri pobiranju članarine (bolezen, oddaljenost,...).

Željko Kljajić je povedal, da nekateri navedeni podatki ne držijo, in so nekatere zadev bile poravnane, tako da je to potrebno na ZDUS preveriti in popraviti.

c) DMS – Dnevi medgeneracijskega sožitja 2022

Nika Antolašić sem povedala, da Dnevi medgeneracijskega sožitja letos bodo. Načrtujemo jih 23. in 24. maja. V načrtu je v manjšem obsegu, kot dvodnevni dogodek. Prvi dan bo strokovni program na temo bivanjska problematika in oskrba, drugi dan pa bo Dan ZDUS s podelitvijo priznanj najbolj aktivnim DU ter manjši kulturni program.

d) IKT analiza za posamezno PZDU in ugotovitve, informacija o projektih

Jožica Puhar je povedala, da smo ugotovili, da imamo manko na področju izobraževanja. Nismo imeli niti pregleda nad tem, koliko so v DU opremljeni, koliko so na tem področju že sami naredili in kakšne prioritete imajo. Da pripravimo dober načrt, smo se lotili posebnega vprašalnika, ki nam je dal več podatkov kot statistika. Glede na podatke ugotavlja, da je v PZDU težka situacija – velik manko računalnikov in znanj. Veliko DU tudi ni odgovorilo na določena vprašanja. Nadalje je povedala, da v kratkem pričakujemo sprejem zakona s področja digitalnega vključevanja. Zakon bo omogočil prijavo na razpise za opremo in za izobraževanje. Zakon predvideva tudi digitalni bon, ki ga bo mogoče koristiti preko organizacij, ki bodo izvajale izobraževanja (te se bodo javile na razpis). Omenila je, da je v načrtu tudi prenova članske kartice.

Nika Antolašić sem povedala, da smo uspeli na razpisu Ministrstva za javno upravo s projektom Digitalno vključeni. V projektu, ki bo trajal do konca leta 2023 bomo naredili platformo, izvedli usposabljanja, ... Za podrobnosti bodo prejeli vabilo na spletno medgeneracijsko kavarno, z željo, da se je udeležijo in povedo, kakšne so njihove potrebe po znanju in usposabljanju.

e) Zagovorništvo pravic starejših in vpliv na odločevalce

Jožica Puhar je povedala, da smo sami sebi najboljši zagovorniki pravic starejših. ZDUS ne dela samo za upokojence, ne samo za članstvo, ampak segajo prizadevanja tu v

povezovanje z odločevalci in drugimi NVO. Povezujemo se tudi z Varuhom človekovih pravic in Zagovornikom načela enakosti. Sodelujejo v skupnih akcijah z drugimi asociacijami, NVO – npr. CNVOS, Sloga, ... Imamo koordinacijo SEKOS (Seniorska koordinacija starejših), ki jo bomo skušali razširiti še na organizacije, ki delajo s ali za starejše. Pokriva mednarodno sodelovanje ZDUS. Kar se dogaja v EU, se tudi odraža skozi odločitve v naši zakonodaji ipd. Smo tudi člani Age Platform, EURAG in kot pridruženi člani tudi organizacije Eurocarers. Sodelujemo tudi z drugimi na področju človekovih pravic. Spremljali bomo uresničevanje madridskega načrta o staranju. Dajemo tudi pripombe na različne razvojne dokumente in resolucije (nor. izobraževanje, zelena knjiga o staranju, kohezijska politika, načrt za okrevanje in odpornost...). Sodelujemo s poslanci Evropskega parlamenta, posebej s temi, ki delajo na področju medgeneracijskega sodelovanja. Izpostavila je še lansko mednarodno konferenco o človekovih pravicah in starizmu. V nadaljevanju bi želela slišati, kako njim občina lokalno prispeva za uresničevanje njihovih interesov.

5. Beseda predsednikov DU

Željko Kljajić (DU Dravograd) je povedal, da imajo srečo, da je v DU povabil osebo, ki je računalniško izjemno pismena. Večina članstva v organih je računalniško pismena. Na že izpostavljene težave je še dodal, da ljudje čutijo posledice na druženju – kar je bila prej velika prednost. Dobro delajo v programu Starejši za starejše, izvajajo prevoze starejših (so se v to vključili tudi drugi člani). Zaznali so težave glede pevskega zbora, ker se ta med epidemijo ni mogel sestajati. Članstvo je glede na leto 2020 upadlo, še vedno pa jih je preko 970. Mlade težko pridobijo. Tu imajo aktivnosti tudi preko lokalnih medijev, imajo tudi svoj časopis, pišejo v lokalni časopis. Tako zagotavljajo ljudem prave informacije. Nadalje je izpostavil za vsa DU, da je problem organizacije izletov – ne najdejo načina za organiziranje in bi priporočal, če bi v ZDUS imeli skupino ljudi, ki bi se striktno ukvarjala s turističnim delom – za organizacijo izletov, izmenjavo informacij o tem, kako drugi organizirajo. V Dravogradu so uspešni, so dosegljivi, delajo, se trudijo. Drugo leto se izteče drugi mandat.

Zala Močnik (DU Črna na Koroškem) je povedala, da je skupina programa Starejši za starejše zelo aktivna. Pri organizaciji pa je problem, ker so ljudje stari. Tisti, ki so pripravljeni delati, prevzamejo več nalog, in so potem tudi izčrpani. Imajo poverjenike, ker imajo precej veliko območje. Izvajajo prevoze z avtom, ki ga je omogočila občina. Delujejo v občinskih prostorih brez stroškov. Živijo od članarine. Mladi se slabo včlanjujejo, dostikrat vprašajo, kaj bodo za to sploh dobili. Računalnik je star. Imajo tajnika, ki je računalniško dobro izpopolnjen. Aktivni so na športnem področju (tudi kolesarjenje in smučanje). Imajo rokodelske delavnice. Meni, da je korona še povečala oddaljenost med ljudmi.

Jože Prednik (DU Ravne na Koroškem) je povedal, da imajo občinski projekt Mlajši za starejše in program Starejši za starejše. Veseli bodo sprostitev (covid), da bodo lahko izpeljali občni zbor in volitve. Z občino dobro sodelujejo, imajo dobro koordinacijo prevozov. Veliko delajo na področju športa in kulture. Na razpolago imajo tudi uporabo smučišča in plavalne bazene.

Janez Gologranc (DU Slovenj Gradec) je povedal, da je predsednik PZDU že nanizal mnoge težave, ki so enake v več DU. Odpadle so aktivnosti, ki vsebujejo druženje članov. Izpeljali pa so aktivnosti na področju športa, letovanja, izletništva in so ob novem letu obdarili starejše

člane. Glede upada članstva je omenil, da se mladi ne včlanjujejo radi. Pritegne jih dober program dela DU (izleti, letovanja, šport). Glede članarine je povedal, da imajo veliko članov, ki so oproščeni plačila članarine. DU ima lastne prostore (od leta 1987) in se vse bolj srečujejo s stroški za vzdrževanje. Brez pomoči sponzorjev bi zelo težko vzdrževali dom. Problem je v računalniški opremi. Glede izobraževanja starejših je omenil, da to vlogo prevzema profesionalna organizacija, ki organizira številna usposabljanja za različne generacije. Kljub epidemiji, so bili obe leti izredno aktivni in so praktično realizirali vse, z tistega, kar je bilo vezano na druženje.

Konrad Tržan (DU Mislinja) je prisotnim prenesel pozdrave predsednice DU. Glede pobiranja članarine je povedal, da je veliko članov zelo oddaljenih od DU ali pa nismo mogli imeti aktivnosti in od njih potem niso pobirali članarine. Imajo tudi člane, ki so po domovih ali pa so stari nad 90 let. Imajo nove, mlajše prostovoljce in poverjenike. Uspešno izvajajo prevoze za starejše. Pohvalil je patronažno službo, s katero so zelo dobro sodelovali pri pomoči starejšim. Glede novih članskih izkaznic je omenil, da so se v lokalnem okolju dogovorili za dodatne popuste za člane DU in so zato izdali novo člansko izkaznico, ki jo bodo poslali v Delfin in na ZDUS. Kot predsednik ta tehnično kulturo v Koroški PZDU je povedal, da z Brankom dobro sodelujejo, se tedensko slišita in sta dogovorjena, da se 25.5. izvede srečanje vseh predstavnikov njihovega območja za tehnično kulturo. Letos bodo prvič uvedli sekcijo zeliščarstva. V juniju pa bodo s Šaleško izvedli na Kopah delavnice za tehnično kulturo.

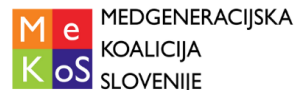
Jožico Puhar je zanimalo, ali bodo na te delavnice povabili tudi mlajše, da bo predznak medgeneracijskega sodelovanja. V odgovor je prejela, da namen je in bodo videli, kako se bodo stvari odvijale.

Jože Cokan (DU Šmartno pri Slovenj Gradcu) je pozdravil prisotne. Začel je s problematiko, ki jo je izpostavil predsednik PZDU - prostori, računalnik, internetna povezava. Delajo v prostorih vaše skupnosti, za sestanke gostujejo v gasilskem domu. Trudijo se za pridobitev internetne povezave, da jim bo delo lažje steklo. Izvedli so volilni zbor članov, del v fizični in del v korespondenčni obliki, tako so lahko izvolili predsednika in organe DU. Organizirali so tradicionalno srečanje na kmečkem turizmu. Imajo zelo aktiven program Starejši za starejše. Imajo 12 prostovoljcev, delajo kvalitetno. Imajo še dva programa – obiskovanje starejših nad 80 let (ob koncu leta), starejše nad 90 let pa obiskujejo in obdarijo ob rojstnih dnevih. Ima vprašanje za SzS – poverjenica je izpostavila problem pridobivanja podatkov o starejših nad 69 let. Na občini in na UE so ga pošiljali od enega do drugega. Na kak način je to urejeno? V čigavi domeni je?

Vera Pečnik je odgovorila, da se je treba pogovoriti na občini. Na ZDUS imamo s tem v zvezi tolmačenje in ga bomo posredovali.

Željko Kljajić je predstavil njihovo izkušnjo, ko so dali na občino prošnjo na odd za socialo, kjer imajo obrazec, so to uredili in niso imeli težav za pridobitev podatkov.

Oto Vačovnik (DU Vuzenica) je pozdravil prisotne. Je predsednik tretji mandat. Lani je DU praznovalo 70 let obstoja in so izvedli tudi občni zbor. V DU je trenutno do 390 članov. V času njegovega predsedovanja so ustanovili pevski zbor. Vključeni so v Prostofer. Trenutno vozijo s

svojimi avtomobili, a bo občina pridobila novo vozilo zanje. Svojih prostorov nimajo. Obiskujejo in obdarujejo člane starejše nad 80 let, teh je 75. Glede članstva je povedal, da umrle nadomestijo z novimi člani. Imajo tudi uradne ure. Trenutno imajo plačano članarino cca 60 %.

Franjo Urnaut (DU Muta) je pozdravil prisotne in povedal, da so na Muti kljub kovid času bili aktivni kolikor se je dalo. Zelo dejavni so na področju Starejši za starejše, imajo Prostoferja (tudi sam vozi). Prostore delijo z Društvom invalidov Muta in dobro sodelujejo – veliko skupnih aktivnosti tudi načrtujejo in izvedejo. Aktivni so tudi na področju športa. Njihova specialnost je namizni tenis, ki ga zadnji dve leti zaradi omejitev niso izvajali. Lani so izdali almanah ob 30 obletnici delovanja DU. Pri članstvu je prišlo do upada. Zadnja štiri leta so brez tajnice in poverjenikov. Koordinatorica jim tu zelo pomaga.

Davorin Buher (DU Ožbalt Kapla) je povedal, da je podporni član DU že 9 let, je socialni delavec in piše doktorsko disertacijo. V DU imajo enake probleme, manjka jim druženje. Lani so uspeli organizirati izlet v Zreče, bilo je ogromno zanimanja za udeležbo. Letos praznujejo 70 let DU. Sedaj se dogovarjajo z županom, da bi občina kupila vozilo za prevoz starejših članov. Imajo 130 članov. Zadnji dve leti so za članarino pošiljali položnice. Starejše člane ob jubilejih obdarijo. Znotraj DU bi ustanovili sekcijo za balinaje, program Starejši za starejše je še v povojih.

Jožefa Ovnič (DU Prevalje) je omenila, da je predsednica Komisije za kulturo pri DU. Leta 2019 so sodelovali na DMS, lani in predlani tega ni bilo in upajo na to ponovno letos. Zaradi covid ni deloval pevski zbor, sedaj pričakujejo od ZDUS kakšna nova navodila. Lani je odpadlo srečanje literatov in bi to organizirali letos. Člani izdajajo tudi svoja literarna dela.

Janez Sušnik je pozdravil prisotne in je vesel takšnega srečanja, ki je prvo tako v virtualnem okolju, da tudi DU povedo, kaj bi bilo potrebno narediti na DU, PZDU in ZDUS. Ta dvoletna »pavza« je nekoliko upočasnila aktivnosti. Starejši so se bali druženja. Covid je imel velike posledice, tega so se zavedali vsi. Zato je v DU dejavnost nekoliko tudi zamrla. Na ZDUS smo spremljali delo vlade in DZ, nismo stali križem rok. Naše delo je drugačno kot v DU. Zahvalil se je vsem za dobro sodelovanje in za skrb za članstvo. Dodal je, da bomo po temah ki zadevajo starejše, nagovorili prvake strank, ki bodo sodelovali na aprilskih volitvah (možen bo ogled prenosa).

Vera Pečnik je povedala, da je temeljito spremljala povedano. Pohvalila je izjemno aktivnost DU. Predlog glede izletov bomo prenesli na pristojno komisijo.

Jožica Puhar je povedala, da vidi, da se mnogi akterji v družbi motijo – v DU je zelo velik potencial za njihove naloge, ki bi jih hoteli uresničiti. Veseli bomo, če bomo lahko preko spremembe statuta povečali članstvo za DU, ki doslej niso bila vključena. Ko bodo objavljeni razpisi, naj opozorijo izobraževalne institucije, da se prijavijo na razpis, da bodo lahko še naprej sodelovali in uresničevali druge načrte, ki jih zakon omogoča.

Željko Kljajić (Koroška PZDU) je povedal, da imajo pripombe na statut, imajo tudi pregled celega statuta glede skladnosti z Zakonom o društvih in bodo poslali kljub zamudi. Zahvalil se je vsem za prisotnost in sodelovanje ter spodbudne besede.

Trajanje posvetovanja: 2:18:30

Po avdio-video zapisu pripravila:

Nika Antolašič

Tajnik ZDUS

